

A

XXIII. Atlétikai VB-hez

**kapcsolt szén-dioxid kibocsátás semlegesítése
erdőfelújítással**

Dátum, verzió: 2023.06.18. (1)

Készítette: Rittling István (alapadatok) és Koncz Péter (projekt sablon és számítások)

TARTALOM

1	PROJEKT MEGVALÓSÍTÁS ALAP ADATAI.....	3
2	PROJEKT ÖSSZEFOGLALÁSA	3
2.1	Áttekintés	3
2.2	Helyszín	3
2.3	Ütemezés	4
3	A PROJEKT RÉSZLETES ISMERTETÉSE.....	4
3.1	Alapállapot ismertetése	4
3.2	Célállapot leírása	6
3.3	Projekttevékenység leírása.....	6
3.3.1	Terület előkészítés	6
3.3.2	Talajelőkészítés.....	6
3.3.3	Csemetebeszerzés.....	7
3.3.4	Ültetés	7
3.3.5	Pótlás	7
3.3.6	Ápolás.....	7
3.3.7	Erdőfelújítás/erdősítés utáni tervezett tevékenységek.....	7
3.4	Monitorozás	7
4	EREDMÉNYEK	8
4.1	Fakitermelés	8
4.2	Ültetés.....	8
4.3	Meglévő erdő foltok.....	8
4.4	Összesítés	8
4.5	Irodalom	10

---

1 PROJEKT MEGVALÓSÍTÁS ALAP ADATAI

- Terület tulajdonosa: Magyar Állam
- Élőhely-rekonstrukció megvalósítója: Pilisi Parkerdő Zrt. Budapesti Erdészet
- Kapcsolattartó:
  - név: Rittling István
  - e-mail: rittling.istvan@pprt.hu
  - mobil: 06-20/98-46-120

2 PROJEKT ÖSSZEFOGLALÁSA

2.1 Áttekintés

- Projekt címe: A 23. Atlétikai VB résztvevőinek karbon semlegesítése erdőfelújítással
- Projekt célja: A Budapest IV. kerület 3/A erdőrészlet városi erdőkezelés elveinek megfelelően történő klímabarát, az erdő diverzitását fokozó részterületes megújítása.
- Technológia rövid ismertetése: A változatos termőhelyi és faállományviszonyokkal jellemezhető Budapest IV. kerület 3/A erdőrészlet idős, már pusztuló félben lévő területrészeinek beazonosítása és a városi erdőkezelés elveinek megfelelően történő klímabarát, az erdő diverzitását fokozó megújítása.

2.2 Helyszín

- Helyszín, helyrajzi szám: Budapest IV. kerület 076567/11
- Erdőrészlet(ek): Budapest IV. kerület 3/A
- Középponti GPS koordináta: EOVS K:654495; É:249399
- Beavatkozással érintett (nettó) terület kiterjedése (ha), térkép (jpg és shp fájl): 2,4 ha

Az erdőrészlet lapon a terület kiterjedése: 9.81 ha. Az alapján, hogy a beavatkozás során elszórta kisebb, 0,1-0,3 hektáros lécek kerülnek kialakításra, melyek összterülete nem éri el az erdőrészlet területének negyedét, így az érintett nettó terület kisebb, mint 2,45 ha.

- Felvonulási terület (bruttó) terület kiterjedése (ha), térkép (jpg és shp fájl):
- Vagyonkezelő: PPZrt. Budapesti Erdészet
- Státusz (védeltségi fok): nem védett

2.3 Ütemezés

- Projekt kezdete: 2023. 3. né.
- Projekt vége: 2028. 3. né.
- Projekció időtartama: 100 év
- Főbb tevékenységek ütemezése:
  - Faállomány felmérése, termőhelyvizsgálat: 2023. 3. né.
  - Beavatkozási helyszínek lehatárolása: 2023. 3. né.
  - Terület előkészítése (nap, hó, év -tól, -ig): 2023. 4. né-2024. 1. né.
  - Ültetés megvalósítása (nap, hó, év -tól, -ig): 2024. 1. né.
  - Pótlás: 2025. 1. né.
  - Ápolás, utókezelés (év -tól, -ig): 2024-2027

3 A PROJEKT RÉSZLETES ISMERTETÉSE

3.1 Alapállapot ismertetése

- Erdőrészletlap (következő oldalon)

Erdőrészlet leíró lap

Helység: 9504 **Budapest IV.** Tag: **3** Részlet: **A** Ügyszám: Oldal:
 Gazdálkodó: 707 Budapesti Erdészet
 Illetékes: Erdészeti Igazgatóság, Gödöllő Erdőtervezési körzet: Budapesti
 Részlet területe: 9,81 ha Erdészeti táj: Közép-Duna-menti sík
 Eddigi véghasználat ter.: 0,00 ha Natura 2000: Nem része a hálózatnak
 Kötelezettség területe: 0,00 ha Vadgazdálkodási egység: Jogorvoslati eljárás alatt
 Elsődleges rendeltetés: **Parkerdő** Természetesség: Átmeneti erdő
 További rendeltetések: Talajvédelmi Üzem mód: **Faanyagtermelést nem szolgáló**
 Tengersiz fel. mag.: 150 m alatti, nem ártéri Gazdálkodás korlátozása: Nincs teljes korlátozás
 Fekvés: Változó Védetség foka: Nem védett terület
 Domborzat: Változó Erdőrezervátum típusa:
 Lejtés: Változó Keletkezés:
 Termőhelytípus-változat: ESZTY-TVFLN-HH-KMÉ-H Utolsó használat éve: 2021
 Záródás minősítése: Megfelelő, zárt Használati mód:

ALLOMÁNYLEÍRÁS

▲ Szintek	Fajfaj neve	Eredet	Elegy arány (%)	Elegy. módja	Átlag kor (év)	Átlag mag. (m)	Átlag átm. (cm)	Záró Fto -dás (%)	Körlep (m ² /ha)	Folyó növedék (m ³ /ha/év)	Fakészlet (m ³ /ha)	Felvétel módja
1 FELSZ	Kocsányos tölgy	M	31	FF	36	10	13	4	77	6,1	2,1	40 FT
2 FELSZ	OP-229 nyár (Agathe-	M	38	SZ	36	17	27	6	77	5,5	1,7	45 FT
3 FELSZ	Feketefenyő	M	10	MO	36	16	21	3	77	3,0	0,9	32 FT
4 FELSZ	Akác	SG	5	TÖ	52	15	24	5	77	0,8	0,1	7 FT
5 FELSZ	Nyugati ostorfa	M	6	TÖ	36	13	20	3	77	1,2	0,6	10 FT
6 FELSZ	Erdeifenyő	M	5	MO	52	20	30	4	77	1,6	0,3	17 FT
7 FELSZ	Szürke nyár	M	2	CS	36	17	40	5	77	0,5	0,1	4 FT
8 FELSZ	Kocsányos tölgy	M	3	MO	70	16	26	5	77	0,7	0,1	6 FT
Összesen										19,4	5,9	161

Egyéb fafajok a részletben: TUSZ KM NYI

FAKITERMELÉSI TERV

(R) Redukált terület (nem érintett terület)

▲ Fajfaj jele	Vágás- érettségi kor Érint.t.(ha): H. mód:	Sürg.: 2		Sürg.: 9,81		Sürg.:	
		Érint.t.(ha):	H. mód:	Érint.t.(ha):	H. mód:	Érint.t.(ha):	H. mód:
Év	Erély (%)	m ³ /ér.ter.	Erély (%)	m ³ /ér.ter.	Erély (%)	m ³ /ér.ter.	
1 KST	999	15	59				
2 OPNY	999	30	132				
3 FF	999	15	47				
4 A	999	15	10				
5 NYO	999	15	15				
6 EF	999	15	25				
7 SZNY	999	5	2				
8 KST	999	5	3				
Összesen			293				

ERDŐSÍTÉSI TERV

Terület (ha):
 Jelleg:
 1. vált.
 Erdősítés célállománya:
 Erdősítés elegyfajfajai:
 2. vált.
 Erdősítés célállománya:
 Erdősítés elegyfajfajai:
 Választott:

Előző azonosító: Budapest_IV_3 A

Növedékesítés éve: 2022

RÉSZLETSZINTŰ ELŐÍRÁSOK:

Egyéb termelés a közjóléti cél elérése, a faállomány-szerkezet javítása, valamint a balesetveszély vagy káreset megelőzése, elhárítása érdekében.

MEGJEGYZÉSEK:

Cserjeszintben: NYO, FA, BOR

TERMSZETVEDELEM RÉSZÉRŐL:

3.2 Célállapot leírása

- Fatermési osztályok fafajonként (1-6): 4-6
- Várt állomány leírás (fafajelegyarány %-ban, záródás %-ban, egészségügyi állapot, koreloszlás, átmérő eloszlás, törzsszám, újulat sűrűség, szintezettség, cserje és lágyszárúak, álló és fekvő holtfa mennyisége m³/ha-ban, talaj szerves széntartalom t C/ha, föld feletti és föld alatti biomassza t C/ha-ban):

A lékekben hazai nyárok (szürke és fekete), mezei juhar, korai juhar, tatár juhar, vadkörte, kislevelű hárs, mezei szil, virágos kőris, olasztölgy, csertölgy valamint galagonya, kökény és vadrózsa elegye.

- Hektáronkénti tőszám (db/ha): a 2009. évi XXXVII. tv vonatkozó előírásainak megfelelő
- Erdősítés térbeli rendje (sor és tő távolság): szórt ültetés, kb. 2 m²-s növőtérrel (5000 db/ha)
- Eredmény összefoglalás (célkép, üzemmód), erdőfelújítás vagy erdősítés: A kezelés egy jelenleg is FANE üzemmódú erdőrészletben történik, ahol eredményként a jelenlegi idős, már pusztuló, jellemzően nemesnyár facsoportok helyén a termőhelynek megfelelő, jelentős részben őshonos fa és cserjefajok csemetéi kerülnek telepítésre, javítva a jelenlegi erdő korosztály összetételét és biodiverzitását. A kitermelt faanyag részben a területen holtfaként visszahagyásra kerül. A beavatkozás során elszórta kisebb, 0,1-0,3 hektáros lékek kerülnek kialakításra, melyek összterülete nem éri el az erdőrészlet területének negyedét.

3.3 Projekttevékenység leírása

3.3.1 Terület előkészítés

- Fakitermelés (ha, m³):

A beavatkozással érintett területen (2,4 ha) a kitermelhető mennyiség 100 m³/hektár (jellemzően nemesnyár). Ebből kb. 75 %, ami elszállításra/feldolgozásra kerül (180 m³), míg a fennmaradó 25 % (60 m³), ami holtfaként visszamarad a területen.

- A faanyag sorsa (tűzifa, ipari fa, oszlop): iparifa (rostfa)
- Égetés (m³): nincs
- Invazív kezelés (mechanikus, vegyszeres): nem képezi a projekt lényegi részét, csak elvétve egyedi esetben kerülhet rá sor

3.3.2 Talajelőkészítés

- Módja (ha, mélység, m³): ültetőgödrök készítése talajjavítással

-
- Tuskózás, talajmarás, mélyforgatás, tárcsázás, simítózás stb.: nincs

3.3.3 Csemetebeszerzés

- Fajta: hazainyárok (szürke és fekete), mezei juhar, korai juhar, tatár juhar, vadkörte, kislevelű hárs, mezei szil, virágos kőris, olasztölgy, csertölgy, galagonya, kökény, vadrózsa, de akár boróka és homoktövis is.
- Típus (pl. szabadgyökerű, konténeres, földlabdás): szabadgyökerű
- Méret (magasság, átmérő): 20-50 cm

3.3.4 Ültetés

- Munkafolyamatok rövid leírása, ültetés módja: gödrös ültetés, szükség szerint talajjavítással
- Hektáronkénti tőszám (db/ha): 5000 db/ha

3.3.5 Pótlás

- Munkafolyamatok rövid leírása: pótlásra tervezetten az első vegetációs ciklust követően kerül sor a szükséges mértéknek megfelelően
- Várható pótlás (fafajonként db/ha): 1000 db/ha – becslés

3.3.6 Ápolás

- Munkafolyamatok leírása: kézi ápolás

3.3.7 Erdőfelújítás/erdősítés utáni tervezett tevékenységek

- fakitermelés (m³/ha), egészségügyi kitermelés (m³/ha), felújítás stb.
- Az erdőrésztlet üzem módja FANE, így a jövőben tervezett, a városi erdőkezelés elveinek megfelelő erdőkezelések célja is az erdő megőrzése, szerkezetének / diverzitásának javítása, felkészítése a klímaváltozás várható negatív hatásaira.

3.4 Monitorozás

- Projekt végrehajtásának monitorozása: -
- Csemeték magasságának, darabszámának mérése: -
- Magoncok, fák magasságának, átmérőjének mérése: -
- Talaj szénttartalmának mérése (bázis évben, ültetés után 5 évvel): -

---

4 EREDMÉNYEK

4.1 Fakitermelés

A beavatkozással érintett területen a **kitermelt famennyiség (180 m³)** és fafajta (nemesnyár) alapján a **kikerült szénmennyiség 30 t C** (1. táblázat).

Számítás módszertana: A fatérfogat ismeretében kiszámítható a fában tárolt, megkötött szénmennyiség (felvett szén-dioxid) Buzás (2005) féle módszertan adaptálásával a különböző fajok eltérő fajsúlyát figyelembe véve.

4.2 Ültetés

A meglévő adatok alapján a CASMOFOR (Somogyi 2019) modell segítségével végeztük el az erdőfelújításra vonatkozó szénegyenleg változás becslést.

A modell a különböző széntározókra a bemeneti adatok alapján és a beállított 100 éves projekcióra vonatkozóan számítja ki a becsült szénkészlet változást.

Ez alapján a 2,4 hektáron **113 tonna szénmegkötés** (413 t CO₂ felvétel) **valósulhat meg az ültetéssel** (1. táblázat, 1. ábra).

4.3 Megmaradó erdő foltok

A megmaradó erdőfolt (7,4 ha) fafaj és korösszetétele alapján (fenti erdőrészlet lap) egy „átlagos” hazai erdőknek minősíthető, melynek üvegházgáz mérlege: 3,06 t CO₂ekv/ha/év (Koncz et al 2021.), vagyis 100 év alatt várhatóan kb. **200 tonna szénmegkötés** valósulhat meg (734 t CO₂) (1. táblázat, 1. ábra).

4.4 Összesítés

Az ültetésnek és a megmaradó erdőfoltnak köszönhetően, levonva a fakitermelésből származó kibocsátást, a projekt szénkészlet változása 9,8 hektáron a projekció ideje alatt (100 év) **283 tonna szénmegkötés, azaz 1038 t CO₂** felvétel. A fakitermelés miatti veszteség -110 t CO₂, az ültetés miatti nyereség +413 t CO₂, illetve a megmaradó erdőfoltnak köszönhető CO₂ felvétel +734 t CO₂, így a nettó szén-dioxid felvétel kerekítve 1038 t CO₂. **A projekt hatása 2,4 hektáron az ültetés és a fakitermelés különbsége, ami 303 t CO₂.** Összesében az erdőfelújítás 1038 tonna szén-dioxid kibocsátást képes az kompenzálni.

Az ültetés 2,4 hektáron valósul meg, míg 7,4 hektáron egy relatíve fiatal, jó állapotú erdő marad meg, ezért ennek szénmegkötése is jelentős. A kitermeléssel valamelyest csökken a szénkészlet, de az ültetés és a megmaradó erdő folt ezt bőven kompenzálja.

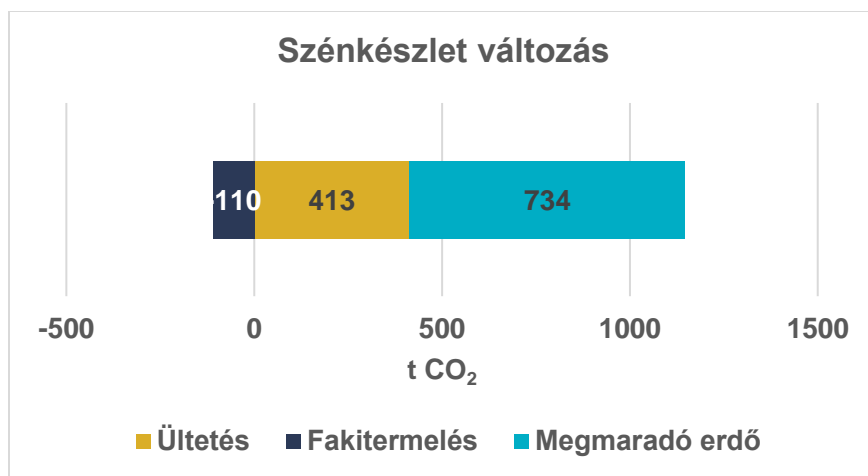
Ha 3200 fő 2 tonna CO₂ kibocsátását kell kompenzálni akkor 12 ha erdőt kell ültetni. (3200 fő × 2 t CO₂ = 6400 tonna CO₂ kibocsátás).

Egy erdő átlagosan 1-10 tonna CO₂-t köt meg évente szénként hektáronként. Átlagosan egy hazai erdő 3-4 t CO₂ vesz fel évente hektáronként (az ültetéstől számítva az erdő 150 éves koráig vett átlag, hazai viszonyok közt, kb. 8000 db őshonos csemete ültetése mellett hektáronként, relatíve jó termőhelyen, 2-es fatermési osztály mellett: 6400 t CO₂ / 150 év / 3,5 t CO₂ ha év =12 ha.

1. Táblázat Szénkészlet változások

Kezelések	Széntározók	Évek		Változás			
		2023	2123	t C	t CO ₂	t CO ₂ /ha	t CO ₂ /ha/év
Ültetés (2,4 ha)	földfeletti biomassa	0,5	40,2				
	földalatti biomassa	0,2	8,8				
	holtfa	0,1	38,1				
	avartakaró	0,4	10,5				
	talaj	0	4,8				
	fatermékek	0	11,4				
	Összesen	1,1	113,8	113	413	172,2	1,7
Fakitermelés (2,4 ha)	Összesen	-30		-30	-110	-45,8	
Projekt hatása (2,4 ha, ültetés-fakitermelés)	Összesen				303		
Megmaradó erdőfolt (7,4 ha)	Összesen			200	734	306	3,06
Mindösszesen (9,8 ha)					1038		

1.Ábra Főbb szénkészlet változások

4.5 Irodalom

Buzás, Z. (2005) Az erdőben évente keletkező famennyiségben megkötött szén, illetve a folyónövedék keletkezéséhez szükséges légköri szén-dioxid mennyiség meghatározásának módszere. Fatáj (online): http://www.fagosz.hu/fataj/FATAJ_online/2006/08_02200226/Kyoto/Buzas_SZ-xx-erdotag-szamitasa.pdf

Koncz P., Horváth L., Somogyi Z., Kottek P., Weidinger T., Ács F., Kröel-Dulay Gy., Fogarasi J., Molnár A., Pásztor L., Popp J. (2021): A tűzifatermelés, az éghajlat- és a mikroklíma-szabályozás mint ökoszisztéma szolgáltatás értékelése – Az ökoszisztéma állapottól a ténylegesen igénybe vett ökoszisztéma-szolgáltatás értékelésig. A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU biológiai sokféleség stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok projekt, Ökoszisztéma-szolgáltatások projektelem. Budapest, Agrárminisztérium, Budapest, pp. 191

Somogyi, Z. 2019. CASMOFOR (verziószám: 6.1). NAIK Erdészeti Tudományos Intézet, Budapest. Weblapcím: <http://www.scientia.hu/casmofoor>